Fa

márc. 4 - 18

1. évf. 8. szám

támpont

MKKE
KÖZMŰVELŐDÉSI
BIZOTTSÁG LAPJA

MARX KÁROLY
KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
Központi Könyvtára
Tel.: 176-827 Telex: 224158 mkke
1828 Budapest 8. Pf.: 489

STÚDIÓ támpont

KERESZT-ÚTON

A TARTALOMBÓL:

- SÁRA S.: KERESZTÚTON
- SZAKÉRTŐINK: NÁDAS PÉTER, RÓNA KATALIN
- BEMUTATJUK A MONTEVERDI BIRKÓZÓKÖRT
- TAVASZI FESZTIVÁL
- ÚJ ROVAT: TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK

-klub- -műsor-

TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KLUB

március 9. 19.00. helye: VIII. Makarenkó u. 20.

Vendég: Szakács Sándor Téma: A magyar gazdaság története az 1970-es években

Egyetemünk docensének, Szakács Sándornak 1985-ben jelent meg a Pető Ivánnal közösen írt egyedülálló vállalkozása, A hazai gazdaság négy évtizedének története 1945-1985 című műve I. kötete Az Újjáépítés és a tervutasításos irányítás időszaka 1945 - 1968 alcímmel. A szerzőpáros azóta elkészítette a későbbiekben megjelenő II. kötet kéziratát, amely az 1968-tól szinte napjainkig terjedő időszak gazdaságának történetét elemzi. Ezt az ellentmondásokkal, megtorpanásokkal is terhes időszakot mutatja be röviden klubunk előadása. Itt említjük meg előadónk egy másik fontos munkáját is: nemrég jelent meg Balogh Sándor, Öglein Gizella és Szakács Sándor összeállításában a Nehéz esztendők krónikája 1949-1953 című hézagpótló, megrázó dokumentumgyűjtemény.

További ajánlott irodalom Antal László : Gazdaságirányítási és pénzügyi rendszerünk a reform útján című kötetének vonatkozó fejezetei.

március 11. 19.00 helye: VIII. Makarenkó u. 20.

Vendég: Für Lajos Téma: A magyar kisebbségek tudományművelése

Für Lajos neves történész, magyarságkutató, jelenleg a Mezőgazdasági Múzeum tudományos igazgatóhelyettese, már több ízben volt klubunk vendége. Mostani előadásának témája egybecseng Kisebbség és tudomány című, kéziratban levő könyvének témájával. E könyv fejezetei különböző lapokban - a Valóságtól az ef-lapokig - jelentek meg. Az ef-lapok 1986/9-10-s számban olvasható Für Lajos interjúja:"A magyar kisebbségek nem tudják a tudományosságot úgy működtetni, hogy az betölthesse a maga tudatformáló szerepkörét" címmel, ugyanitt található az említett könyv két részlete.

RAJK LÁSZLÓ SZAKKOLÉGIUM

március 12. 19.00 helye: VIII. Makarenkó u. 20

"Reform és fordulat" klub vendégek: Bihari Mihály (ELTE JTK)
Bruszt László (Szociológiai Intézet)
és az anyag írói

Ezzel a vitával indul egy új sorozat kollégiumunkban. A tervünk az, hogy havonta egy-két alkalommal vitát szervezünk a Pénzügykutatási Intézet közgazdászai által írt tanulmányokról illetve ennek kapcsán a lehetséges reformalternatívákról. Szeretnénk minél szélesebb körben ismertté tenni és megvitatni az anyagot, ezért megpróbálunk a társadalom minél több területéről meghívni vitapartnereket (politikusokat, vállalatvezetőket, szociológusokat, stb.).

JUNG ELŐADÁSSOROZAT

március 4. - Az életfa, mint a komplex lélektan szimbóluma
március 11. - A gyógyítás ősi módszereiről a komplex lélektan alapján
március 18. - Játék - kreativitás - innováció

Az előadások szerdánként 17.00 kezdettel kerülnek megrendezésre a Közgáz Varga Jenő Koll.-ban (IX. Kinizsi u. 2-6.) Ransohburg Ágnes pszichológus és Fehér J.András író, kreativitáskutatók vezetésével.

KÖZGÁZ FILMKLUB

március 9.: Jaromil Jires: A tréfa
" 16.: Meglepetés !!!

RAJK LÁSZLÓ SZAKKOLLÉGIUM FILMKLUBJA

március 8.: Fritz Lang: Metropolis (amerikai, néma 1926)

A vetítés helye:VIII.Makarenkó u.20. kezdete: 20.00
A belépés díjtalan!

HOMÁLY KLUB helye: IX. Kinizsi u. 2-6

március 5.: a Makám együttes koncertje
19.: Vallai Péter estje

A belépés díjtalan! Az előadások 20 órakor kezdődnek.

WOCHE DEUTSCHSPRÄCHIGER KULTUR 16-20 Marz 1987

Idén is megrendezi a Nyelvi Intézet Német Nyelvi Tanszéke az immár hagyományosnak mondható Német Hetet. Hely hiányában nem tudjuk ismertetni a gazdag program egészét, így csak a legfontosabbakat említjük meg.

március 16. 18.30 Theater
"Das Moskauer Bett" (Nach Tschechow) - Gruppe Zinnober, Berlin/DDR
20.30 Theater
Christeine Brückner: "Wenn du geredet hattest, Desdemona" - Gruppe'86, Wien
március 17. 18.30 Theater
ua. mint márc. 16. 20.30
20.30 Kabarett
"Entsorgungs-Schau" - Gruppe Trittbrettl Wien
március 18. 18.30 Kabarett
ua. mint márc. 17. 20.30
20.30 Theater
"Clown Crimis" - Hessisch-Bayerisches SchausSpiel, BRD
március 19. 19.00 Theater
ua. mint márc. 17. 20.30
20.30 Theater
ua. mint márc. 16. 18.30
március 20. 19.00 Abschlussball - Musik, Tanz, Stimmung, ...

A programok helye: VIII. Makarenkó u. 20. I.em. 15.

Jegyek: színházi rendezvények - 25, záróbál - 20 Ft

RÁDAY KLUB

március 6.: CSÉB'80 + meglepetés!
7.: Bródy János estje
13.: Matuska - Bp. SERVICE
14.: Tátrai-Török Tandem

A koncertek 19 órakor kezdődnek. (IX. Ráday u. 45-47). Jegyek a helyszínen.

A MŰSZAKI EGYETEM PROGRAMJAIBÓL

MÜNNICH KOLLÉGIUM XI. Irinyi J.u. 7-9

március 5. 19.00 TVNÖ (Társadalmi Valóság - Nemzeti Önismeret) sorozat

Vendég: Székely András Téma: Nemzetiségek Magyarországon, magyarok a környező országokban

KÖZPONTI ÉPÜLET — XI. Műegyetem rkp. 3-9. I.em. 48.

Március 18. 18.00 — Társadalomtudományi Kutatókör

Előadó: Andorka Rudolf, MKKE szociológia tanszék vezetője
Téma: A társadalom egynegyede, az idősek helyzete Magyarországon
Film: Gyarmathy Lívia: Magányosok klubja
Balogh Sándor: Otthon

LANDLER KOLLÉGIUM — XI. Bartók Béla u. 17.

március 5. 20.00 — Önismereti kör

Vendég: Cserme István pszichiáter
Téma: Drogfogyasztás hazánkban

március 10. 20.00 — Politikai Fórum

Vendég: Bánlaky Pál, OVI igazgatója
Téma: Értelmiségpolitika, értelmiségképzés

MARTOS KOLLÉGIUM — XI. Stoczek u. 5-7.

március 16. 19.00 — 405. Társadalompolitikai Kör

Vendég: Demus László, külügyminisztériumi főosztályvezető
Téma: A bécsi utótalálkozó eseményei és a nemzetiségi kérdés

BUDAPESTI TAVASZI FESZTIVÁL - március 20-29.

Ahogy már előző számainkban is jeleztük, a Fesztivál jelentősebb eseményeire akciót szervezünk, azaz jegyeket szereztünk korlátozott mennyiségben.
Ezek az események:

- Győri Balett - Vígszínház - márc. 23.,24.,26.,28.
  Műsoron a következő művek: Madarak voltunk, Fájdalmak útja,
  Prospero /ősbemutató/,
  A csodálatos mandarin
- I Musici di Roma - Zeneakadémia - márc. 23.
  " A világ legfinomabb hangzású zenekara " - mondta Toscanini a római kamaraegyüttesről. Műsorukon hazájuk barokk zenéje mellett századunk olasz, amerikai és magyar zeneműveit is műsorukra tűzik. Magyarországon már több ízben szerepeltek. "
- A BTF II: Országos Kamaraszínházi Találkozója
  Lars Norin: Éjszaka a nappal anyja - Miskolci Nemzeti Színház
  rendező : Csiszár Imre -
  Radnóti Miklós Színpad - márc. 26.
- "Nagy találkozás..." - Katona Klári és barátai
  Kongresszusi Központ - márc.27.

JEGYEK: a közönségszervezésen márc. 9-től

További ajánlataink:

- A londoni Pantomin Színház Nola Rae és John Mowatt estje
  "Shakespeare - the Works"
  Egyetemi Színpad - márc. 27.,28.,29.
- "Modern dzsessz"
  Dollar Brand (USA) és Szabados György szerzői estje
  Erkel Színház - márc. 23.
- VI. Hagyományőrző Kirakodóvásár és Országos Táncháztalálkozó
  Budapest Sportcsarnok - márc. 28. 10-23 óra

KÖZGÁZ JAZZ KLUB

KÖZGÁZ JAZZ KLUB

1987. március 7-én az Ulrich Gumpert - Dietmar Diesner duó lép fel.
Ulrich Gumpert (zongora) neve már régóta ismert, különböző formációkkal a nemzetközi fesztiválokon nagy feltűnést keltett: a SOK, a Synopsis (később Zentral Quartet), duó Günter Sommerrel, trió Radu Malfattival és Tony Oxleyvel, az improvizáció szabad földjén megtett út jelentős állomásai. Saját együttese, az Ulrich Gumpert Workshop Band, 15 éve az európai jazz scene egyik fontos csoportja. Szóló repertoárjában két program is szerepel: az egyikben saját szerzeményeit játssza, a másikban Eric Satie korai darabjait. 1987-ben jelenik meg egy lemeze Steve Lacyvel duóban. A KÖZGÁZ "JAZZ" KLUBBAN a Zentral Quartet tagjaként és mindkét szólóestjével hallhattuk.
Dietmar Diesner (fúvós hangszerek) néhány év alatt jól sikerült zenéjével összetéveszthetetlen arculatot alakított ki. Legújabban elektronikus hangzásokkal is foglalkozik. Figyelemre méltó a Fine nevű együttese a mozgásművésznő Fine Kwiatkowskival, a bőgős Christoph Winckellel és Ulrich Gumperttel. Diesner Evan Parker játékmódjához kapcsolódik, ugyanakkor számos más hatásra is reagál, amelyeket egyéni stílussá ötvöz össze. 1986-tól ad szóló koncertet.
Kettejük együttműködése nem új keletű, az Ulrich Gumpert Workshop Bandben, a Heinz Becker Groupban és trióban játszottak együtt Johannes Bauerrel kiegészülve.

1987. március 15-én LEO SMITH AND N'DA
Leo Smith (trombita, szárnykürt, fuvolák, ütőhangszerek) 1941-ben született Lealandban. Anthony Braxtonnal és Leroy Jenkinssel egy triót alakít, amely a megját alkotja az 1967-től 1970-ig működő Creativ Construction Company nevű együttesnek, amelyhez időnként Muhal Richard Abrams, Richard Davis, Steve McCall csatlakozik. Dolgozik duóban Marion Brownnal, később Európában a bőgős Leanard Jones-szal, aki szintén tagja az AAMC-nek. 1970 végén saját együttest alakít New Dalta Ahkri néven. L. Jones-szal és Henry Threadgill-lel. 1975 tájt már Anthony Davist, Oliver Lake-t találjuk az együttesben. 1982-ben Magyarországon jártak Bobby Naughton (vibrafon), Dwight Andrews (fúvósok), Wes Brown (bőgő) felállásban. A 70-es évek végén Peter Kowalddal és Günter Sommerrrel játszik trióban.
Leo Smith több mint harminc lemezen szerepel és négy könyvet publikált.
Thurman Barker (dob, ütőhangszerek, marimba) 1965-ben már tagja az AAMC-nek, játszik az Experimental Band-ben. 19 évesen, 1967-ben működik közre először lemezen (Joseph Jarman: Song For). Számos felvételt készít Muhal Richard Abrams-szal. Közben 1968-tól 1980-ig dolgozik a Schubert színházban is. Olyan zenészek együttesében működik közre, mint Sam Rivers, Anthony Braxton, Roscoe Mitchell, Billy Bang, John Lindberg, Hugh Ragin. Az utóbbi években játszott szólóban, tagja a Colson Unity Troupe-nak, a Lester Bowie, Gary Bartz vezette bigbandnak. 1985-ben debütált, mint együttesvezető. Triójában Joseph Jarman játszik fúvós hangszereken, Amina Claudina Myers zongorázik.
Wilbur Morris (bőgő) szerepelt David Murray, Billy Bang különböző formációiban, játszott Don Cherry-vel, Trank Lowe-val, Dennis Charles-szal, Charles Tylerrel, Amina C. Myers-szel és természetesen testvérével, Butch Morris-szal.
Jemes Emery (gitár) játszott Leroy Jenkins-szel, Anthony Braxtonnal, M.R.Abrams-szal, Richard Teitelbaummal, tagja volt a Bobby Naughton Unitnak és a Human Arts Ensemble-nek. Szerepel szólóban, írt kompozíciókat nagyzenekarra, 1977 óta működik együtt Billy Banggal és John Lingberggel, String Trio of New York néven.

MÁRCIUS 6. 19.3o - o1.3o

T Á M P O N T - S T Ú D I Ó

20.00 - 23.00 : SÁRA SÁNDOR : KERESZTÚTON
A XIX. Magyar Játékfilmszemle megosztott fődíjas filmjének vetítése
Beszélgetés a film alkotóival - Sára Sándorral, (lehetőség szerint) Csoóri Sándorral

Sára Sándor többrészes filmeposzában - amelyből most egy másfél órás darabot láthatunk majd - mintegy százan idézik fel a bukovinai székelység emlékeit, a régmúlt s a félmúlt eseményeit.

"...A zsüri tagjai, s a hozzászólók is egyetértettek abban, hogy a legjelentősebbek a dokumentumfilmek - elsősorban Sára Sándor Keresztúton és a Gulyás testvérek Én is jártam Isonzónál című munkája, s ezek keltették a nézőkben a legnagyobb hatást. (...) Ugyancsak fődíjban részesítette a zsüri emberi sorsok megrendítő ábrázolásáért Sára Sándor Keresztúton című filmjét..."
/Magyar Nemzet 1987.febr.19./

"...Nemzedékeken és határokon, háborúkon és békeéveken ível át ez a puritán, emberek sorsáért felelősségre szólító film..."

"...Hát a fődekről azt mondták, az ottmarad, aztán majd az állam, Románia s Magyarország azt elszámolják valamilyen módon. Hogy milyen módon? Hát mi nem értettünk ahhoz, csak hát ők így mondták, hogy a fődek egyelőre maradnak úgy, ahogy vannak, s aztán később el lesz ... ahogy lesz. Hát aztán így történt a kitelepítés, hogy esszecsomagoltunk, s akkor a szomszéd oláhokból - hát ugye azoknak megvót a lova s szekeri - kinek vót barátja vagy üsmerőse vagy ilyesmi, avval kellett pakolja a családot az állomásra ..." /Filmvilág 1987/2./

"...Végre beszélhetünk róla. Esztendőkig hallgatni kellett erről. Még a régi dolgokról is. Emlékszem, húsz esztendővel ezelőtt Csoóri Sándorral írtunk egy forgatókönyvet a mádéfalvi veszedelemről. Az akkori filmfőigazgató pirossal aláhúzta, abányszor a forgatókönyvünkben Erdély szerepelt. Történelmünk parányi szeletjéről, a bukovinai székelység történetéről beszélnünk kell. Addig, amíg élnek a szemtanúk!" /Riport Sára Sándorral - Mozgó Képek 1987/2./

23.00 - 24.00 : "TALPRA MAGYAR!" - A JÁNOSI EGYÜTTES MŰSORA
Az 1848-as forradalom és szabadságharc előzményei zenében, táncban és irodalomban

A Jánosi együttes az eredeti népzene előadásán túl annak egyes kultúrtörténeti összefüggéseit is igyekszik feltárni. Emlékezetes az a lemezük, amelyben Bartók által felhasznált népi dallamok hallhatók először eredeti formában, majd Bartók zenéjében. Hasonló koncepciójú műsort állítottak össze Liszt Ferenc és a korabeli magyar zenei világ kapcsolatáról.

Új műsorukban azt igyekeznek végigkísérni, hogyan tükröződik a magyar népzenében, néptáncban és az irodalomban az a folyamat, amely a magyar nemzeti tudatra ébredéstől a reformokon át végül a forradalomhoz és a szabadságharchoz vezetett.

A műsorban közreműködik Szabó András táncos és Kobzos Kiss Tamás.

24.00 - 01.00 : TÁNCHÁZ - a Jánosi együttes közreműködésével

24.00 - 01.30 : WAJDA : TÁJKÉP CSATA UTÁN

"Wajda olyan kérdéseket boncol, amelyek a lengyel történelem legforróbb pontjaihoz vezetnek. Olyan fogódzókat keres művében, amelyek segítségével népének önmagához és múltjához való viszonyát lehet tisztázni..."
/ Valóság 1972/5./

Kádár Béla: A magyar gazdaság szerkezeti alkalmazkodása - közép-európai összehasonlításban

Érdekes cikket olvashatunk a Közgazdasági Szemle januári számában Kádár Béla tollából. A magyar gazdaságnak a világgazdasági kihívásokra, a felgyorsult változásokra való reagálásáról, annak sajátosságairól szóló írás ismerteti alkalmazkodóképességünk gyengeségeit, ezek okait. Ezt a problémát a gazdasági növekedés kérdéseivel veti egybe a szerző. A nagyarányú cserearányromlás mellett végrehajtott növekedésgyorsítás nemzetközi összehasonlításban is egyértelműen magyar jellegzetesség, ennek következményeit, társadalmi költségeit viseli az 1979 utáni magyar gazdasági fejlődés. A 70-es évek végére kialakult súlyos helyzetben a növekedés megkésett visszafogása és a külgazdasági egyensúlyhiány felszámolása szükségszerűen szigorú beruházás- és importmegszorításokat igényelt. Ez a folyamat is mutatja, hogy az alkalmazkodási folyamat nem kellő sebességű és erejű, és nem mindig a megfelelő irányú. A szerző véleménye szerint külgazdasági egyensúly és az életszínvonal védelme közti egyre erőteljesebb konfliktus feloldása, az alkalmazkodási folyamat felgyorsítása csak a gazdaságpolitikai célrendszer átfogó reformprogram keretében történő felülvizsgálatával oldható meg.

(Közgazdasági Szemle 1987/1)

Pápai Szilvia

Pokol Béla: Videós egyetem

A cikk az angol Nyitott Egyetem lényeges vonásait vázolja fel, célja, hogy felhívja a figyelmet a képzésnek erre a formájára, mely a hagyományos egyetemi megoldáshoz képest rendkívül olcsó, és így lehetővé teszi, hogy a legszélesebb közönség előtt megnyissák az egyetem kapuit. A szerző az ismertetés mellett javaslatokat is tesz arra, hogyan lehetne felhasználni a Nyitott Egyetem egyes elemeit hazai felsőoktatásunkban az egyetemi struktúra nyitottabbá tétele érdekében, s a javasolt változtatások nem csak a diákságot érintik, hanem az egyetemi oktatógárda strukturális átalakulásához is elvezetnek.

(Kritika 1987/2)

Pápai Szilvia

Összeállítás a FEKSZ történetéből

A szovjet avantgard korszak neves csoportjáról, a FEKSZ-ről (Fabrika Ekszcentricseszkovo Aktyora: az Excentrikus Színész Gyára) olvashatunk érdekes és izgalmas összeállítást. Az új filmnyelvvel kísérletezőknek olyan képviselői voltak, mint Kozincev és Trauberg. Sokan az ismert filmes csoportokban, Kulesov vagy Dziga Vertov műhelyeiben nőttek fel.

De nemcsak filmrendezők, hanem színészek, irodalmárok és képzőművészek is belevetették magukat a frissen pezsgő szellemi életbe.

"...Amire vágynak a kor művészei: a gyökeresen új, korszerű, forradalmi művészet, az utca és a fejlett technika művészete, a hatás a tömegekre - annak hiányoznak a feltételei. Nemcsak a műértő közönség, hanem az elemi technikai és társadalmi feltételek is. (...) A színházi produkciók el sem jutottak a tömegekig. Az alkalmazott képző- és iparművészetnek, Rodcsenko grafikáinak, plakátjainak, könyvborítóinak, a ROSZTA-ablakokba írt Majakovszkij-verseknek és rajzoknak, valamint a filmnek volt a legnagyobb esélye a tömegek meghódítására."

A dokumentumok között olvashatjuk a programadó 1922-es Excentrizmus című kiáltvány két hosszabb részletét, valamint Sklovszkij, Nyedobrovo, Tinyanov írásait, Kozincev memoárjának két részletét, és Bulgakovának a máról visszatekintő elemzését. Az írások és dokumentumok a Kozincev-önéletrajz kivételével először jelennek meg magyarul.

(Filmkultúra 1987/1)

BALLA ERNA — KÖNYV

E számunkban Nádas Péter vall kedves könyveiről:
(Nádas Pétert nyugodtan nevezhetjük a jelen legsikeresebb írójának. Elég ha csak díjaira gondolunk: tavaly az Emlékiratok könyve írásáért megkapta az Írószövetség Örley-díját, és ez a mű lett az év könyve 1986-ban. 1985-ben a Találkozások c. színműve kapta a legjobb magyar színdarabnak járó díjat.)

"Mást természetesen nem ajánlhatok, mint azokat a könyveket, amelyek a legnagyobb, legmélyebb és a legmaradandóbb hatást tették rám.

A Károli Gáspár által magyarra fordított Szent Bibliát tán tizenkét éves korom óta olvasom, mégse állíthatnám, hogy ismerem; néha ismerős versei is a meglepetés erejével hatnak rám. Ugyanilyen életfogytig tartó folyamatos és visszatérő olvasást javaslok, ha Kerényi Károly Görög mitológia című művét ajánlom. Persze nincsen európai ember, aki ezt a két könyvet nem ismeri. Ismerik még azok is, akik soha nem olvasták. Éppen ezért nem vagyunk meg olvasásuk nélkül. Nem így kell azonban bánnunk Sigmund Freud két művével, a rémes századunk hajnalával született Álomfejtés, és a későbbi Bevezetés a pszichoanalízisbe című[ekkel]; mindkettő időben tágas, ám nagyon intenzív olvasást igényel. Akit olvasás közben nem lep meg a félsz és az idejével se bánik irigyen, hanem teret enged magában arra, hogy működni kezdjen a szöveg, nem bánja meg, mert nem is oly sokára azon veszi észre magát, hogy az emígy elsajátított elemzés és önelemzés módszerével, éppen önnön sötétségében talál fogódzkodókra. Notórius hazudozóknak, tehát azoknak az embereknek, akik önmagukat őszintének mondják és gondolják - különösen ajánlható. És hasonló melegséggel ajánlható mindazoknak C.G. Jung műveit, akik a személyes létezés azon archaikus, időt és teret átszövő összefüggéseire kíváncsiak, amelyek se a genetika, se a történettudomány tárgyai nem lehetnek, s talán még az újkori misztikával állnak leginkább rokonságban. A magyar könyvkiadás nagyobb dicsőségére legyen mondva, hogy Jung művei anyanyelvünkön nem olvasható. Vagy német eredetiben vagy más világnyelveken kényszerülünk olvasni; beszerzésük így is bizonyos nehézségekbe ütközik.

Végezetül mondok két olyan antik filozófust, Platónt és Arisztotelészt, akiknek az olvasásától még akkor sem tekinthetünk el, ha nevükkel, s a fölismerhetetlenségig szétzsigerelt gondolataikkal netán találkoztunk is már a kötelezően bevett egyetemi jegyzetekben. Meg nem is azért kell olvasnunk, mintha műveltek akarnánk lenni. Fiatalosan köpünk az ilyesmire! Hanem azért, mert a gondolkodásban eléggé pallérozatlanok vagyunk, holott megállás nélkül mást se teszünk: gondolkodunk. Platón művei nemrégiben jelentek meg három vaskos kötetben, senki ne féljen tőlük. Arisztotelésztől is több mű olvasható, az Eudémoszi etika, a Nikomakhoszi etika, a Politika, egyetemi jegyzetként a Metafizika.Ezek ugyan nehezebben beszerezhetők, mert nálunk a tudományos könyvkiadás még gyerekcipőben jár, de olvasásuk ajánlott.

Ha gondolkodását emígy megalapozta, érzéseit elemezni megtanulta, azt az embert már nem lehet lépre csalni könnyen; minden további olvasmányát illetően választhat hát ízlése szerint."

AJÁNLATAINK

Temesi Ferenc: Por — Magvető

Azt hiszem, olyan regényt tartunk a kezünkben, melyről mindenkinek lesz véleménye, nem lehet közömbösen elmenni mellette. Ismertetőül Balassa Péter értékelésének részletét közöljük.

"Temesi Ferenc Por című lexikon- illetve szótár- regényének első kötete (A-tól K-ig) megjelent, és vele együtt egy új technika is prózánkban. Az új eljárás tényleg a forsz értelmében,a kisforma és a nagyforma, a rész és az egész összeillesztésének újdonságában áll. A könyvben a történetbokrokat, melyek 1833 és 1973 között terülnek el, helyük pedig Porlód (Szeged), rövidebb-hosszabb, a szótári címszavak tördelését követő hívószavak köré csoportosítva olvashatjuk. (...) Lezárás helyett - hiszen csak az 1. kötetet olvashatjuk! - az invenciónak és tálentumnak kijáró várakozással mondom: fenntartásaim egy magas színvonalú könyvnek szóltak."

Bíró Dávid: Ellenkultúra Amerikában Gondolat

"A hatvanas évek Amerikájában óriási méretű kulturális változás kezdődött el, melynek gyűjtőfogalma az ellenkultúra kifejezés lett. Könyvemben tisztázni szeretném a jelenség kialakulásának társadalmi hátterét, beszélni fogok a kultúra szociológiai felfogásáról és a szubkultúra fogalmáról, megpróbálom ezeket a fogalmakat úgy meghatározni, hogy hasznos munkahipotézisként szolgáljanak további vizsgálódásaim számára. Szó lesz az ellenkultúráról a jelenségek szintjén, továbbá az ideológiai és utópikus áramlatok szemszögéből, és megpróbálom tisztázni az ellenkultúra kapcsolatát az új baloldallal. Szó esik az egyetemek szerepéről, majd arról is, mennyiben folytatása az ellenkultúra az amerikai hagyományoknak, és mennyiben jelent tényleges törést."

Szatmári Ferenc, a Fókusz Könyváruház helyettes vezetője az utóbbi időben megjelent könyvek közül választotta ki a számára kedveseket:

Temesi Ferenc: Por (Magvető)
Montesquieu: Perzsa levelek (Európa)
Hankiss Elemér: Diagnózisok 2(Magvető)
Rejtő Jenő: A fehér folt (Magvető)
Biblia (Világirodalom Klasszikusai)
Bíró Dávid: Ellenkultúra Amerikában (Gondolat)
Száraz György: Történelem jelenidőben (Magvető)
Helmuth von Glasenapp: Az öt világvallás (Gondolat)
Újhold-Évkönyv/2 (Gondolat)
A költő felel - Beszélgetés Illyés Gyulával (Szépirodalmi)

MŰZEUM — KISS ZOLTÁN — KIÁLLÍTÁS

TERVEZZÜNK TÁRGYAKAT (Design Center - V.ker. Gerlóczy u.1.)

Rendhagyó módon nem egy kifejezetten művészeti kiállításra szertnénk felhívni a figyelmet. Második alkalommal hirdette meg a Kereskedelmi Kamara Ipari Formatervezési Tájékoztató Központja a Televízió és az OPI 9-18 éves gyerekek számára Tervezzünk tárgyakat c. pályázatát. Akárcsak tavaly, idén is a korcsoportgyőztesek alkotásai tekinthetők meg a Design Centerben.

Elsősorban azoknak ajánlom ezt a kiállítást, akik önfeledten tudnak mosolyogni egy-egy gyermeki ötleten. Gyermeki és nem gyerekes ötletek, mert a pályázók problémafelvetése és megoldása azt a racionalitást, komolyságot tükrözi, amely talán csak ebben az életkorban jellemző. A gyerekek felnőttes módon gondolkoztak, terveztek, de a pályaművek mögött (főleg a kisebbek esetében) felfedezhető a hamisítatlan gyermeki álomvilág. Ennek ellenére mindenképpen dicséretes elgondolás megmozgatni (uram bocsá' hasznosítani) ezt a fantáziavilágot.

Említsük meg Gaul Emil nevét, aki életre hívója ennek a pályázatnak. Vele és néhány ifjú tervezővel is találkozhattok abban a március eleji tévé-műsorban, amely bemutatja a kiállítást.

A szakterületekhez kapcsolódó témakörben lehetővé tesszük a

- továbbképző tanfolyamokon,
- szakmai pályázatokon,
- nyelvi tanfolyamokon

való részvételt.

Eredményes munkavégzés, megfelelő vezetőképesség esetén lehetőség van rövid időn belül vezetői munkakör betöltésére.

Biztositott szociális juttatások:

- üzemi étkezde,
- vállalati óvoda,
- munkába lépés után egyszeri, vissza nem téritendő 3.ooo Ft-os juttatás,
- kamatmentes lakásépitési kölcsön.
- üdülési lehetőség /Boglárlelle/.

Munkábaállás időpontja: megállapodás szerint.

Jelentkezni lehet: személyesen vagy irásban a VASÉRT Vállalat Személyzeti és Oktatási Osztályán

Cim: Budapest, VIII., Üllői ut 32. I.8. tel: 138-882

VASÉRT

A fenti szak nappali tagozatán tanuló hallgatók számára a VASÉRT Vállalat

TÁRSADALMI TANULMÁNYI ÖSZTÖNDIJ

szerződést hirdet.

A szerződés megkötése esetén a tanulmányi eredménytől függően havi

8oo - 12oo Ft-ot folyósit a vállalat.

Az ösztöndijas tanulmányainak sikeres befejezése után egy évig a foglalkoztatási tervben meghatározott területeken dolgozik.

ÖSZTÖNDÍJ!

AGNIESZKA HOLLAND: ROBBANÁSVESZÉLY

"...Mert ha a hatalom erőszaka gúzsba köti az emberi életet, akkor ezzel maga nyitja meg az utat egy olyan gyakorlat számára, mely az élet és az ember méltóságának megmentését olymódon látja csak elérhetőnek, ha lemond róluk - lemond a szerelemről, mely ebben a világban élhető meg, lemond a gúzsbakötött életről és a megnyomorított emberről. Túlemelkedik rajtuk és ezzel tagadja őket, mint tette a hatalom, s minden erejét egyetlen eszmébe összpontosítja. Hogy összemérhesse magát a hatalommal, ilymódon maga is az ő nyelvén kezd el beszélni. Erejét abból a hatalomból nyeri, melyet önmaga ellen fordít. Antiindividualizmussá lesz, elvont akaratttá és hierarchizált szervezetté, mely tagjaitól önfeladást és néma szolgálatot követel.

Az Orosz Birodalomban úgymond "örökre" bekebelezett Lengyel Királyság története, mint annyiszor, az 1900-as évek táján is megteremtette az ellenállás e végletes magatartásmódjának kihívó kényszerét. 1863 után a cári kormányzat sorra felszámolja a terület minden valaha volt önállóságát, sőt megszüntetve még a Lengyel Királyság elnevezést is, már csak " visztulamenti" vagy "nyugati" guvernikumokról beszél. A katolikus Varsó főterére óriási pravoszláv templomot emel, s az oroszosítás egyre vadabb hullámai már nem is a lengyelség politikai jogait, de magának a lengyelségnek a létét fenyegetik..."

(Tallár Ferenc: Harsány metaforák Filmvilág 1984/12)

Megkértük Kovács András Bálintot, a Filmvilág munkatársát, hogy nevezze meg, milyen filmek tetszettek neki a legjobban 1986-ban. Ime a lista:

1. Rainer Werner Fassbinder: Bolwieser
2. Otar Joszeliani: A Hold kegyeltjei
3. Andrzej Wajda: Danton
4. Robert Altman: Popeye

— DÁNIEL ZSOLT — NAGY NÓRA — ZENE —

KOMOLYZENE

A következő két hétben zenekari és zongora estek uralják a koncertkínálatot. Március 9-én az Operaházban a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara ad hangversenyt. Műsorukon Csajkovszkij G-moll zongoraversenye és Bruckner IV. szimfóniája szerepel. Zongorán közreműködik: Michail Pletnyov.

Érdekesnek igérkezik a modern és kortárs zenét játszó Kapás Géza hegedűestje március 14-én a Zeneakadémia Kistermében, és a Budapesti Vonósok március 15-i Zeneakadémiai koncertje, melyeken Ysalc, Weiner Leó, Kodály, Kalmár László és Benjamin Britten művek hangzanak el.

Március 20-29 között rendezik meg a Budapesti Tavaszi Fesztivált. Programfüzetek ajánlata naponta 5-6 koncertet tartalmaz, s rengeteg külföldi művész és zenekar lép fel ezalatt a tíz nap alatt.

Például:

21-én a Camerata Accademica, a Salzburgi Mozarteum Zenekara ad hangversenyt a Zeneakadémián vagy ugyanakkor a Pesti Vigadóban a Frankfurti Rádió Big-Band lép fel. Rendszeresen van hangverseny a Mátyás-templomban és a Deák-téri templomban.

KÖNNYŰZENE:

Komjáthy György Rockföldről érkezett c. műsorát ezévtől Herskovits Iván Album-ajánlat című adása váltotta föl. Innen foglalkoztunk elmúlt számunkban a Police-összeállítással. Most maga a szerkesztő, Herskovits Iván ajánlja nekünk műsorát.

Pretenders: Get Close (1986) - Album-ajánlat

március 4. Petőfi Rádió 20.05

"Március 4-i albumajánlat egy több hónappal ezelőtt megjelent lemez. Noha ebben a műsorban minél frissebb albumokat igyekszem leforgatni, ezúttal kivételt tettem. A Pretenders nagylemeze ugyanis novemberben került a boltokba - de most futott be igazán -, két hete jutott fel a londoni nagylemezlista élére. Ha ritkán is, de ilyen csoda előfordul. A megélénkült érdeklődés január óta tart, és a jelek szerint a negyedik Pretenders LP - noha a kritikusok alaposan leszedték róla a keresztvizet - megállja a helyét a többi közt."

Beastie Boys (1986) - Album-ajánlat

március 11. Petőfi Rádió 20.05

"A március 11-i negyvenöt percben egy amerikai rap-együttessel ismerkedhettek meg. Ez a nálunk sajnos meg nem gyökeresedett zenei világ az elmúlt fél évtized alatt megteremtette a saját sztárjait, akik között nemcsak feketék, de fehér amerikaiak és európaiak is találhatók, és néhányan valóban értékes albumot rögzítettek. A new york-i fiatalokból álló Beastie Boys albuma még a tavalyi év végén jelent meg, és rögvest 1986 legjobb albumának választották a Melody Maker munkatársai. Azóta a lemez felfelé halad a magazin heti nagylemezlistáján, és közben az amerikai Billboard első öt helyezettje közé is felkerült. Világszerte népszerű korongról van tehát szó, ezért érdemes megismerkedni vele, még akkor is, ha első hallásra kicsit töménynek tűnik az elhangzó rap-özön."

Mission: God's Own Medicine (1986)-Lemezbörze helyett

március 7. 3.műsor 14.03

A New Musical Express kritikusai szerint 1986 legjobb brit rocklemeze! A Mission által képviselt stílus talán a rockzene megújulását jelenti. Ez az irányzat a nyolcvanas évek Angliájában fogant, s többek között - persze igen tág határok között - a következő együttesek neveivel fémjelezhető: Simple Minds, The Smiths, The Sound, Oingo Boingo, s még távolabbról: Lloyd Cole and the Commotions, Housemartins, stb.

E lemez különös érdekessége azonban az, hogy úgynevezett független lemezkiadó adta ki, s így került fel róla a Pazarlás földje című szám a londoni slágerlistára, ami jelentős teljesítmény, ha figyelembe vesszük, hogy rengeteg tehetséges és hasonló cégekkel lemezt készítő együttes számára ez az elismerés nem járt ki. Ilyenek pl. a Microdisney, Gene Loves Jezabel, stb. Ha meghallgatjuk ez utóbbi zseniális zenéket, belegondolunk, hogy ott ez csak a második vonal, elszégyelljük magunkat: itthon panaszkodunk, hogy milyen nehéz a fiatal zenekaroknak befutniuk, amikor ez a zenei nagyhatalomban erre sokkal érdemesebbeknek sem sikerül. De nekik legalább megadatik a lehetőség, hogy lemezt készítsenek!...

Spencer Davis Group: Their First LP (1965) - Lemezbörze helyett

március 14. 3.műsor 14.03

1963-ban, Birminghamban állt össze a négy fiatalember, akik előtte amatőr jazz- és blues-zenekarokban játszottak: Spencer Davis, Muff Winwood, Stevie Winwood és Pete York. Stílusukban a blues-rockzene dominált. Pályafutásuk csúcsát a 66-67-es idényben érték el, amikor is négy olyan saját szerzeménnyel ajándékozták meg a rockirodalmat, amelyek mindmáig újabb és újabb feldolgozásokban élnek. Fuss, Valaki segít rajtam, Adj egy kis szerelmet és Férfi vagyok. Az együttes nem sokkal feloszlása előtt emlékezetes hangversenyt adott a budapesti Kisstadionban.

— KURUCZ PÉTER — SZÍNHÁZ —

Shakespeare: Coriolanus. Katona József Színház.

Előző számunkban Koltai Tamás 4. helyre, most Róna Katalin (lásd alább) a 2. helyre tette színházi rangsorában a Coriolanust. Pedig a darab Köztetek még nem túl ismert, amit az évvégi szavazás is bizonyított. (Alig kapott pontot.)

Mintegy két éve mutatták be, mégis alig játszották. Sok kényszerű szünet akadályozta a munkát. (Major Tamás halála, Cserhalmi György lábtörése.) A színház azonban nem engedte levenni ezt a rendkívül értékes előadást, összeszedte magát, s felújító próbák után, mintegy új bemutatót tartva újra beindította (nagyobb szériában)a Coriolanust.

A római köztársaság idején vagyunk. A nép tribunusokat választ. Ugyanakkor a konzult is a nép választja, aki a patríciusok közül kerül ki. Coriolanus megmenti Rómát az ellenségtől, ezért konzullá választanák, ha a nép megszavazza. Csakhogy Coriolanus megveti a népet. Végül társai meggyőzik, ereszkedjen le a néphez, de Coriolanus elvei, jelleme végül meghiusítja a megállapodást.

A központban tehát egy rendkívül összetett karakter áll, egy teljességre vágyó ember. Ennek az embernek kivételesek a képességei.S ő minél tökéletesebb akar lenni. Állandóan vívódik önmagával, önmagát keresi, önmaga kibontakoztatása, s vele közösségének előrevitele hajtja. A környezete azonban más, mint ő, s Coriolanus kénytelen túllépni rajtuk, amivel elárulja őket. S ezért buknia kell.

A főhős figurája óriási színészi lehetőséget kínál. Cserhalmi György él ezzel, felnő a feladathoz. Most is hatalmasat alkot, és nem kis része van az előadás sikerében. Ezért az alakításért kapta meg 1986-ban a színikritikusok díját. Ezekben a napokban a Filmszemle zsűrije tüntette ki őt a legjobb férfialakítás díjával. Így nyugodtan jelenthetjük ki róla, hogy ő ma a legelismertebb magyar férfi színész. Ezek után különösen érdekesek szavai a színházról, illetve társulatáról: "...Van a tömegben egy máig elevenen élő prüdéria, ami a lélek mélyrétegeit nem fogadja el. Én pedig elvetemülten azt mondom, hogy ezeknél a fekélyes pontoknál kezdődik a drámai emberábrázolás. Régi szlogenem: a magyar színházművészetben az az álszent, hogy hátul gyilkolnak és elől búcsúznak. (...) Ne arról szóljon a színház (vagy az irodalom), hogy csak szép dolgok vannak, mert ez aránytévesztéshez vezet. Ez Székely Gábor és Zsámbéki Gábor szemlélete is, ezért vagyok náluk..."

Persze nem szabad elfeledkeznünk a rendezőről, Székely Gáborról, akinek sikerült elérni, hogy a mű mély emberi vonatkozásai, gondolatai eljutottak hozzánk. További szereplők: Rajhona Ádám, Vajda László, Balkay Géza, Eperjes Károly.

Áprilisi játszónapok: 1.,15.,20. Jegyek március 15-től.

SZAKÉRTŐI LISTA

Mai számunkban Róna Katalin - a Film Színház Muzsika színházi kritikusa - mondja el nekünk értéklistáját a jelenleg műsoron tartott budapesti színházi produkciókról.

1. Spiró : Csirkefej - Katona József Sz. - Rendezte: Zsámbéki Gábor
2. Shakespeare: Coriolanus - Katona József Sz. - R.: Székely Gábor
3. Csehov: Három nővér - Katona József Sz. - Asher Tamás
4. Miller: Az ügynök halála - Vígszínház - R.: Szikora János
5. Páskándi: Vendégség - Játékszín - R.: Taub János
6. Szörényi-Bródy: István, a király - Nemzeti Sz. - R.: Kerényi Imre

Megjegyzés: A 4. helyre rangsorolt Az ügynök halála egész friss darab, most, február végén mutatták be.

FIGYELEM!

Schwartz: Godspell - Ódry Színpad - márc. 11. 19 óra - MÉG VAN JEGY!!!!!!!!!!!

Tervezett TÁMPONT-AKCIÓ áprilisra:

Füst Milán: Catullus - Katona József Színház - R.: Székely Gábor
Főszereplő: Máté Gábor - Időpont: április 16. 19 óra

VENDÉGÜNK

Zelényiné dr. Kováts Annamária
egyetemi adjunktus, MKKE Nyelvi Intézet, Német Nyelvi Tanszék

"Köszönöm a lehetőséget, hogy ezúton szólhatok egyetemünk polgáraihoz, hallgatóinkhoz, mindenkihez, aki érdeklődik olyan jelenségek és kutatások iránt, melyek határterületet képeznek különböző tudományágak között.

Amikor kultúráról beszélünk, általában irodalmi, zenei és képzőművészeti művek jutnak eszünkbe, pedig a kultúra fogalomkörébe tartozik számos más "alkotás" is. Én most erről a "más"-ról, a kultúrák kommunikációs különbségeiről szeretnék néhány gondolat erejéig szót ejteni.

Ma már az országismeret a nyelvoktatás szerves része, nem csak magával a célnyelvvel igyekszünk megismertetni a nyelvet tanulók sokaságát; az idegen nyelv tanításához az adott ország, illetve nyelvterület földrajzi, történelmi, kultúrtörténeti sajátosságainak "feltérképezése" szintén hozzátartozik. Nem szabad azonban megfeledkeznünk a kultúrák egyéb jellemzőiről, például a különböző népek eltérő viselkedési normáiról sem.

A kultúrkörök, népek között nem csupán annyi a különbség, hogy másféle artikulációs bázisuk másféle hangokat, nyelvet közvetít, hanem a bőr színétől kezdve az öltözködésen át a lakáskultúráig , a szokások, hagyományok rendszerén keresztül a nem verbális kommunikáció csatornáinak eltérő voltáig sok összetevő hordoz információt a kulturális háttérről.

Egyetemista éveim magyar-német fordításai közöttt bukkantam rá a következő érdekes példára. Szerző és cím sajnos nem szerepelt, így ezek hiányában adom közre a történetet. "Egyszer egy válságos pillanatban, szokatlan kísérőjelenség - a beszélő bőrének színe - szolgált számomra életmentő kontextusként. Fontos nemzetközi konferencián szerepeltem, mint úgynevezett szimultán tolmács. Ilyenkor általában lehunyt szemmel szoktunk dolgozni, hogy minden "vizuális" benyomást kirekesszünk, és minden figyelmünket teljesen az elhangzó szövegre tudjuk összpontosítani. Az egyik küldött olyan gazdaságpolitikai javaslattal állt elő, amely mögött még a tolmácsolás izgalmai közepette is megéreztem a leplezett faji diszkriminációt. Tiszta, szép franciasággal felelt rá valaki, de rövid megjegyzéséből éppen a döntő szót nem hallottam tisztán: nem értettem, hogy a javaslatot "acceptable"-nak (elfogadhatónak) vagy "inacceptable"-nak (elfogadhatatlannak)tartotta. Rémülten nyitottam ki a szememet és meg voltam mentve: a hozzászóló koromfekete afrikai arca minden problémámat eloszlatta."

A beszédet kísérő arckifejezés, hanghordozás, kézmozdulat lehet ugyan egyéni, mégis az adott közösségre jellemző. A keleti kultúrák hagyomány- és szokásrendszere jóval bonyolultabb az európainál. Aki nem járatos a kínai kultúrában, bizonyára megborzongással nyugtázza, hogy kínai beszélgetőtársa mosoly kíséretében számol be valamilyen tragikus eseményről. Jó, ha tudjuk, hogy ilyen esetben a mosoly az udvariasság jele, hiszen személyes bánattal nem illik elkeseríteni embertársainkat. Ha ismerjük a "kulcsot" partnerünk viselkedéséhez, nyert ügyünk van.

Időzzünk el egy pillanatra a kapcsolatteremtés kezdeti fázisánál, az üdvözlésnél. A JETRO (Japán Kereskedelmi Központ) brosúrája például határozottan lebeszél minden európai üzletkötőt a meghajlásról, mert a meghajlás művészete Japánban legalább olyan bonyolult, mint a brit királyi udvarban.

Ismerjük, de ne utánozzuk az adott ország nyelvi és nem verbális szokásait, mert könnyen nevetségessé válhatunk. Szavakban viszont tudjunk válaszolni egy-egy gesztusra vagy más jelzésre, ellenkező esetben a félreértések sok bonyodalmat okozhatnak.

Egy üzletkötő(nő) mesélte, hogy Indiában vacsorameghívást kapott, s az ajtóban álló feleséget az asztalhoz invitálta - mondván,tartson velük -, majd a megdöbbent arcok láttán igen kellemetlenül érezte magát. Akkor még nem tudta, hogy bár a nőnek van szava a családban, vendéglátáskor az a dolga, hogy kiszolgálja urát és a társaságot. Ezért ütköztek meg azon, hogy az "idegen" emancipálni akarta üzletfele feleségét.

Sorolhatnám még a példákat, ehelyett inkább két dologra hívnám fel figyelmüket. Örömmel fedeztem fel a Támpont 5. számának szociálpszichológiai könyvajánlatában Buda Béla - László János "Beszéd a szavak mögött" és E.T.Hall "Rejtett dimenziók" című művét. Ajánlom mindenkinek, olvassa el mindkettőt. Megéri.

S végezetül még egy jótanács: utazásaik során járjanak nyitott szemmel és füllel a világban, "szagoljanak bele" az illető ország levegőjébe, mert az emberek és környezetük megismerése legalább annyi élményt nyújt, mint a múzeumok felbecsülhetetlen értékű kincseinek látványa."

BEMUTATJUK a MONTEVERDI BIRKÓZÓKÖRT

A Monteverdi Birkózókört két éve hozta létre Jeles András, aki az együttes meghatározója, vezetője, rendezője, menedzsere, technikai mindenese. Jelest mint filmrendezőt ismerhettük meg a nyolcvanas évek elején. Két eddig bemutatott nagyjátékfilmje, a Kis Valentino és az Angyali üdvözlet különleges látásmódról, újítókedvről, nyitottságról, bátorságról árulkodott. A színházba Jeles továbbviszi a filmjeiben megismert szemléletet. A modern színház minden lehetőségét igyekszik felhasználni. Darabjai igen zavarbaejtőek; elragadóak, meghökkentőek, s rendkívül nehezen elemezhetőek. Hatásuk viszont hatalmas. Jelenlegi színházi életünkben a Monteverdi külön kategóriába tartozik. Az első, ahova a színházak jelentős része tartozik, zömmel csak felmondja, láttatja a színművet, a másodikba tehetjük a színházi eszközökkel már jobban élő, valóban játszó társulatokat (Katona József, Kaposvár, Szolnok, Miskolc), és aztán jön a Monteverdi. Ahol a színmű, mint nyersanyag, igen nagy átváltozáson megy át, csak kiindulási pontként szolgál, a nagy mű a színpadon születik meg,az előadás keretében. Ez utóbbit példázza Jelesék első darabja, melyet Dobozy Imre igen gyenge művéből gyúrtak egy remek színházzá. Persze itt mindjárt meg kell jegyezni, hogy az amatőr társulatok sokkal könnyebben kísérletezhetnek a színházi formákkal - lévén kisebb a közönségük. Azonban az újszerűre, s egyben magas színvonalúra csak kevesen képesek. S a Monteverdi előadásai már nem kísérlet szinten állnak. Kiforrott, pontosan kimunkált profi előadások, kiváló egyéni alakításokkal, ami persze remek csapatmunkává forr össze. (Ezért is emlegethetjük a Monteverdit a nagy társulatokkal egy sorban.)

Jeles András színháza egyelőre egy lépéssel előttünk jár. Olyasmit mond, fejez ki, olyasmire mutat rá, amire a színház elméleti szakemberei is csak döbbenten néznek. A színházi formák, modern stílusok, ötletek biztos ismerője, amihez hozzátéve saját elgondolásait valami egészen különleges szakmai bravúr születik.

De hogy ne tűnjenek úgy soraink, mint egy valamilyen érdektől vezérelt olcsó dícséret, álljanak itt neves kritikusaink szavai a társulatról.

Első darabjukról, a Drámai esemény-ről:

"Az előadás alighanem az utóbbi évek legizgalmasabb színházi eseménye volt..." (Báron György - Filmvilág)

"Számomra úgy tetszett, végigjátssza a fél színháztörténetet, a távol-keleti ceremoniális színháztól a múlt század romantikus-patetikus iskolájáig, a brechti gesztikus színjátszástól Grotowskiig. S ebből a szándékos eklektikából, stílusok és technikák gyűjteményéből az egész meghökkentő elidegenedés-sorozatból kivételesen mély világértelmezés, mondhatni létfilozófia születik." (Koltai Tamás - Élet és Irodalom)

A mosoly birodalmáról:

"...Az évad egyik jelentős előadása, profikat felülmúló amatőrök végtelenül fegyelmezett színpadi jelenléte, sőt ez a nyelv biztos szakmai tudással párosul, a színpadi nyelv megújítására tett sikeres kísérlet, melyben egymástól idegennek hitt elemek találkozása új minőséget teremt..." (Bérczes László - Film Színház Muzsika)

A színház eddig két darabot mutatott be. Az első - a Drámai események - Dobozy Imre Szélvihar c. drámájából készült. A cselekmény 1956 október 23-án játszódik. A történelmi helyzetből is adódó drámai, fájdalmas emberi viszonyokat ábrázolja itt Jeles a színházi láttatás különleges formáival.

Második darabjukat tavaly novemberben mutatták be. A mosoly birodalma Mrozek Rendőrség c. drámájából íródott. Ez az előadás is távol esik az eredeti darab írójának látásmódjától. Jeles pusztán a mű témáját ürügyül használja föl Kelet-Európa jelene kórképének ábrázolásához. A különleges kifejezési formákba a zene adta lehetőségek is beszállnak.

Jeles a két év alatt óriási munkát végzett. Nemcsak a két darab elkészítésével, hanem a társulat tagjainak folyamatos képzésével, szellemének átadásával. (A mosoly birodalma színész-technikailag is meghökkentően magas színvonalat produkál.) A munka, a minél tökéletesebb megvalósulás izgatja. Ezért a már kész darabjait elég hamar eldobja, s csak az újra koncentrál, hisz ez biztosítja előrelépésüket. Most is új darabjukra készülnek, mely már témájában is rendkívül izgalmas vállalkozás. Jézus történetét dolgozza föl. Itt Jeles azt kutatja, vajon létezhet-e az eredeti Evangélium ma, van-e köze a mai emberekhez.

Ez a nagyszerű társaság méltatlanul nehéz helyzetben van. Hosszú ideig létfeltételeikben is megkérdőjelezettek voltak. A szakma nem figyelt rájuk különösebben, de ha igen, akkor bizony nem tudta elhallgatni elismerését. Közönsége még elég szűk, mivel propagandája egyáltalán nincs. De aki egyszer megismerte őket, az lelkes, elkötelezett hívük lesz, tehát propagandájuk jószerivel maguk az előadásaik.

Tavaly novemberben változott helyzetük. A Soros Alapítvány támogatását elnyerve már folyamatosan fizetni tudják 14 színészüket. S most, azzal, hogy hozzánk költöztek, valamennyire megoldódtak próba- és játszási lehetőségeik is. Annak, hogy itt vannak, csak hálásak lehetünk, s meg kell becsülnünk őket. Gyertek, hát, minél többen előadásaikra, használjuk ki ezt a kivételes lehetőséget! A színház kiváló propagandáját adják ők!

A Monteverdi február 28-án és március 1-én mutatkozott be nálunk A mosoly birodalmával. Ezt a darabot - a sikertől függően-még márciusban egy további hétvégén játszani fogják.

Várhatóan április 2-án a Támpont-Stúdióban lépnek fel a Drámai eseményekkel. (Ez lesz ennek a produkciónak az utolsó budapesti előadása.)

Új darabjukat valószínűleg április közepén mutatják be.

Az említett előadások a Közgáz Aulában lesznek.

OLVASTUK

"Mert nemcsak a műkedvelő színész vetkőzik meztelenre, hanem a véle szolidáris ápolónő is - Udvaros Dorottya megjelenítésében. Hátulról látni őket, illetve én csak a művésznőt láttam - az élmény e lap hasábjain szokatlan esztétizálásra sarkall. Mielőtt azonban kifejteném, elnézést kérek a művésznő édesanyjától, akinek kecskeméti színészsége idején - kisdiákként - rajongója voltam. De elnézést kérek a művésznő férjétől is, akinek meg kell értenie, hogy aki közszemlére teszi a ... mondjuk így: tomporát, az kiszolgáltatja magát az értelmezésnek. Az idei játékfilmszemlén egyébként is sok női ... - azt hiszem, a tompor sovány megfogalmazás volna - tűnt fel, közülük a legformásabb Udvaros Dorottyáé. Karcsú, mégis erős lábakon imbolyog, egyenletesen. Magasan ül. Büszke. Arányos. Kerekded. S ami a legfeltűnőbb rajta: két griberli helyett csupán egy díszíti, pontosan középen, a csigolyacsont alatt. Nem érdek nélkül tetszik, számomra a szép esztétikai kvintesszenciája. Bacsó Péter életművének üzenetét is hordozza: az igazságot nem kell horzsolni, olykor hatásosabb a simogatás. A gondolat felvillanyoz. Már csak azért is, mert a távolodó alak a Lipótmező hátsó fertályához közeledik. Rohanok, hiszen szüksége van egy ballonkabátra.

Lesz, ami lesz. " /Zöldi László: Kerekded igazságok - ÉS 87. febr. 2o./

KULTÚRASZOCIOLÓGIA

VISELKEDÉSKULTÚRA

A viselkedéskultúráról - szerkesztette S. Nagy Katalin (Kossuth, 1984)

"Ebben a kötetben olyan tanulmányokat, cikkeket teszünk közzé, amelyek hétköznapi kultúránk állapotát regisztrálják. (...) Nehéz meghúzni a határt: mi tartozik még a vizsgált jelenségcsoportba, s mi nem. És mert nem volt segítségünkre valamely zárt tudományos rendszer, meglehetősen nehéz volt a döntés, ugyanakkor meg is könnyítette a válogatást, s gyakorlatilag szabad kezet adott a szerkesztőknek. Így kerülhetett a kötetbe mindaz, amiről szó van: a táplálkozásról, a szexualitásról, a családról, az ünnepekről, az egészségről, a devianciákról szóló írások, mindaz, ami a felelősségtől a közönyig e téma tartozéka. A súlypontozást olyan tanulmányokkal kívántuk megadni, mint Hankiss Elemér, Losonczi Ágnes és Andorka Rudolf-Buda Béla közölt írásai, amelyek egy-egy fejezet alapját képezik, egyben a választott témában a legfontosabb problémák megfogalmazói a hazai szakirodalomban. (...) Az írások szintje is is szükségképpen egyenetlen, mint ahogy műfajuk is meglehetősen változatos. (...) A közös lényeg a fontos bennük: a társadalmi lelkiismeret ébrentartása, a jobbító szándék, a társadalmi és kiscsoportbeli közérzet javítása a mindennapi viselkedéskultúra színvonalának emelése útján..."

A kötet végén irodalomjegyzék is található, mely az e témakörben 1966 és 1983 között megjelent írásokból nyújt válogatást, elősegítve ezzel a téma feldolgozását.

TÁRSADALOMTUDOMÁNY

FILOZÓFIA

Új sorozatunkban egy-egy fontosabb témakörön, tantárgyon belül gondolkodva kérjük meg egy-egy tanárunkat, mondja el, mit, milyen irodalmat tart az adott területen belül fontosnak, lényegesnek, elolvasandónak, s ami ugyanakkor nem kerül bele tananyagunkba.

Első tárgyunk a filozófia. Sólyom Antal, a Filozófia Tanszék adjunktusa jött segítségünkre, s ajánlott irodalmat:

"Vannak-e kedves könyveim? Sok "kedves" könyvem van és sajnos sok olyan könyv van, ami kedves nekem, de nem az enyém. Nem csak a régiek nyújtják utánam a kezüket, én is szívesen nyújtom a kezem olyan harcostársak felé, akiknek az jutott, hogy agyafúrt módon egy könyvet hátrahagyva segítsék az emberi haladásért ma harcoló utódot, kollégát.

Inkább arról írnék, kiket-miket olvasok épp most. Most éppen nagy hatással van rám Hankiss Elemér: Diagnózisok 2, c. könyve. Nagy élvezettel olvastam Ancsel Éva: Etikai tanulmány a tudásról és a nem-tudásról c. írását. Hankiss könyvét elsősorban azért szeretem, mert pátosztalanul bátor vállalkozás ez a könyv. Sokan és régen gondoljuk, talán nem ilyen megalapozottan, amit ő megírt, de nem vettük a fáradtságot, és nem mertük megírni, amit ő megírt. Tisztelet érte, bátor vállalkozása a reformról felelősen gondolkodók nagy előrelendítője.

Ancsel Éva könyvei nagy kultúrát felölelő könyvek. Mégis, nem elsősorban a belőlük megtanulható "tudás" a fő értékük. Ancsel Éva könyvei rám elsősorban érzelmileg hatnak. Humanizmusa, erkölcsi vívódása, elemzései, emberi mélysége, aggódása, és elkötelezettsége hivatásomat illetően mindig gazdagít. Amin mindig elcsodálkozom: nő létére micsoda szellemi ereje van?!

Amit épp olvasok - Thoma László: A szabadidő marxi elmélete. Régebben foglalkoztat Marx "szabadság" felfogása. Ebben centrális szerepe van az idő különféle társadalmi kezelési módjainak. A "tankönyv-marxizmus" időszemléletének terméketlenségét a hallgatók ismerik. Thoma könyve nem tárja fel ugyan a marxi időszemléletet, mégis korrekt, magas intelligenciájú tájékozódást jelent Marx időszemléletében. Ezért örömmel ajánlom ezt a könyvet a filozófia iránt érdeklődő hallgatóknak.

VESZPRÉMI SZÉNBÁNYÁK FELHIVÁSA

Vállalatunk a mélyművelést folytató bányavállalatok széntermelésének több mint 2o %-át adja. Az ország energiatermelésében,a lakosság szénnel történő ellátásában jelentős szerepe van. Jövője évtizedekre biztosított az ismert szénvagyon alapján.

Hét üzeme közül négy bányaüzem - Ajkai, Balinkai, Dudari, Várpalotai Bányaüzem - barnakőszenet, fásbarnaszenet termel, a gépüzem vasipari, az irányítástechnikai üzem elektronikai berendezéseket gyárt,a vegyesüzem kisegítő és szolgáltatói tevékenységet végez.

Bányaüzemeinkben világszínvonalon álló korszerű technikai berendezésekkel dolgoznak. A termelést komplex gépesítettséggel biztosítjuk, amely jelentősen megkönnyíti a nehéz fizikai munkát és növeli a biztonságot. Üzemeink igénylik a bányász, gépész, villamos mérnököket, közgazdászokat jó kereseti lehetőségekkel, más iparágakhoz mérten jobb szociális, kulturális, sportolási feltételekkel.

A kezdő fizetés beosztástól és a tanulmányi eredménytől függően 45oo-5ooo Ft/hó, amely kiegészül földalatti munkakör esetén 3o %-os földalatti pótlékkal is. A szénbányászatban a kitartó, szorgalmas és fegyelmezett munkát évente hűségjutalommal ismeri el társadalmunk. Ez a kezdő években az éves kereset 5,5 %-a, amely - munkakörtől függően - elérheti a 16,5 %-ot is az évek múlásával. Évi 64 q illetménysze net, 2o %-os áramdíjkedvezményt kap iparágunk minden dolgozója. Többletfeladatok teljesítése esetén prémiumot, célprémiumot fizetünk dolgozóinknak, ezzel is külön elismerve a kiemelkedő munkát. Nőtlen fiataloknak munkásszállást, házaspároknak egy-két éven belül lakást biztosítunk, vagy jelentős anyagi támogatást adunk a saját ház építéséhez.

A földalatti munka feltétele az egészségügyi alkalmasság!

Vállalatunk szívesen köt társadalmi ösztöndíj szerződést a jelenleg tanuló fiatalokkal. Az alapösztöndíj 1ooo Ft/hó, a tanulmányi eredménytől függő ösztöndíj 3oo-5oo Ft/hó. Tanszervásárlási segélyt is adunk azoknak a fiataloknak, akiknek szülei, testvérei, rokonai a bányászatban dolgoznak. Ennek mértéke évente 3ooo Ft. Anyagilag is támogatjuk a nyelvtanulást, a TDK-s szakmai dolgozatokat jutalommal is elismerjük. Termelési gyakorlatra fogadjuk a velünk szerződött fiatalokat, diplomamunkájukhoz témát, konzulenst biztosítunk. A diploma megszerzése után vállalatunk üzemeiben a végzettségnek megfelelő munkakört biztosítunk.

Érdemes jól tanulni, mert aki jól tanul, csak az lehet szakmája jó ismerője, jó szakember! Vállalatunknál igényes, színvonalas szakmai munka folyik. A követelmények egyre nőnek, több és jobb minőségű szénre, brikettre, jobb termékekre van szüksége az iparnak, az országnak. Pajzsgyártásunkat ismeri és elismeri a világ szénbányászata, irányítástechnikai berendezéseink fejlesztése előtt nagy jövő áll. A Veszprémi Szénbányák, mintegy tízezer dolgozójának munkájával ezeket az igényeket akarja kielégíteni. Ehhez művelt, szakmájukat értő és szerető szakemberekre van szükségünk.

Várjuk a fiatalok jelentkezését, hívjuk a most tanuló, vagy közeli jövőben végző fiatalokat a Veszprémi Szénbányákhoz.

Biztos megélhetést, jövőt, érdekes, változatos szakmai munkát biztosítunk.

Érdeklődni, jelentkezni lehet a Veszprémi Szénbányák Személyzeti és Oktatási Főosztályán , 82oo Veszprém, Budapest u. 2.

Fiatalok! Szerencsés szakmaválasztást, Jó szerencsét!

TÉMA: Hitelpolitika Magyarországon

HVG 1987. február 21. : Kétszinten-tartás (MNB-tájékoztató) ill. MNB-hitelgyakorlat'86

A múlt héten tartott tájékoztatót Tímár Mátyás, az MNB elnöke, a Bank 1986-os évéről. Ez volt az utolsó év, amikor még az MNB volt Magyarországon "a" bank. Kevesebb eredményről, súlyosabb problémákról, a sürgős megoldás szükségességéről számolhatott be az elnök. ez a kérdéskörhöz kapcsolódnak eheti ajánlataink.

Farkas István: Hitelpolitika'87

Az évente meghirdetett hitelpolitika 1987-es változata abban különbözik az előző évektől, hogy a bankrendszer idei átalakítása a hitelpolitika megújulását is szükségessé teszi. A tervezettől elmaradó 1985-ös és 86-os teljesítmények, a gyenge belső források 1987-re csak defenzív cél kitűzését teszik lehetővé a hitelpolitika számára: törekedni kell a külső források igénybevételének mérséklésére. Ami a belső felhasználást illeti: a központi hiteligény mérséklése mellett kiemelt cél a vállalati megtakarítások növelésének ösztönzése.

A legnagyobb változástaz új eszközrendszer alkalmazása jelenti. A bankrendszer továbbfejlesztése miatt a jövő kereskedelmi bankjainak ki kell kényszeríteni a vállalati gazdálkodás hatékonyságát, saját üzletmenetük biztosítása miatt is.
(Bankszemle 1987/1)

Fábri Ervin: A mérleg jegyében

Az 1985. december 31-i mérleg,az aktívák és passzívák tételes felsorolása összehasonlítási alapot nyújthatnak az 1986-os "eredményekhez". Az éves jelentés a mérleg és az eredmény elszámolás mellett a fejlesztés várható irányairól és az "emberi tényező" szerepéről is beszámol. Ez utóbbiról különösen részletesen, a következő tételek szerinti tagolásban: a bank dolgozóinak szociális ellátására, munka- és lakáskörülményei javítására, jóléti és kulturális célokra, szakmai továbbképzésre fordított pénzek.
(Bankszemle 1986/7)

Várhegyi Éva: A bankhitel működése restrikciós időszakban

"A gazdaságpolitika 1979-es fordulata a hitelrendszerrel szemben kettős követelményt állított: a belföldi felhasználás mérséklése végett korlátozza a vállalatok rendelkezésére álló - keresletként megjelenő - jövedelmét és ugyanakkor a maga eszközeivel terelje át a vállalati értékesítést a konvertibilis exportpiacokra. (...) A hitelrendszer a kettős követelménynek sajátos "megszorítva terelő" magatartással próbál eleget tenni, amelyben a vállalatokra egységesen ható megszorításokat operatív jellegű beavatkozások, a gazdaságpolitikai prioritásokhoz kaposolódó preferenciákat egyedi kezdeményezések kísérik." A legfontosabb kérdés, amelyet megpróbál megválaszolni a szerző az, hogy hatással lehet-e ez a globális hitelrestrikció a mikrogazdasági döntésekre, megváltoztatja-e a vállalatok hiteligénybevételi magatartását.
(Gazdaság 1986/2)

A témához kapcsolódóan a Minisztertanács határozatát az 1987. évre érvényes hitelpolitikai irányelvekről a Magyar Közlöny 1986. dec. 28-i számában találhatjátok meg: a határozat természetesen nem csak az MNB-re, hanem a többi pénzintézetre is kiterjed.

A KÖZGÁZ DIÁKCENTRUM MÁRCIUS 6-I MŰSORA

nyitvatartás: 19.3o-tól o1.3o-ig

PROGRAMOK:

Koncz Zsuzsa és barátainak koncertje km. Bródy János Aula 21.3o
Meghívott vendégünk: Peterdi Pál I. előadó 2o.oo
az Ember a Holdon c. angol filmvígjáték vetítése I. előadó 23.oo
Diszkó: egész este az alagsorban
Kaszinó: első emeleti zsibongó
Teaház: első emeleti zsibongó
Büfé: földszint

BELÉPŐDIJ: 8o Ft (Közgázosoknak 6o Ft)

TAGSÁGI-OSZTÁS: - Közgázosoknak és lányoknak nem kell
- külsősöknek: diák, katona 25 Ft/félév
másoknak 5o Ft/félév
helye: MKKE Főépület IX: Dimitrov tér 8.
ideje: hétköznap délután 5-7-ig
hozzatok magatokkal: 2 db igazolványképet
saját névre megcímzett, bélyeggel
ellátott borítékot

SLÁGERLISTA - 1987.február 19-26.

Angol lista

1. (a múlt héten 1.) I Knew You Were - G. Michael and A. Franklin
2. (2.) Heartache - Pepsi and Shirlie
3. (5.) Down To Earth - Curiosity Killed The Cat
4. (4.) Almaz - Randy Crawford
5. (-) It Doesn't Have... - Blow Monkeys
6. (7.) I Love My Radio - Taffy
7. (-) Music Of The Night - M. Crawford and S. Brightman
8. (3.) Jack Your Body - Steve "Silk" Hurley
9. (-) Made Stripper - Man 2 Man Meets Man Parrish
lo. (-) You Sexy Thing - Hot Chocolate

Amerikai lista

1. (a múlt héten 3.) Livin' On Praying - Bon Jovi
2. (1.) Open Your Heart - Madonna
3. (4.) Change Of Hearts - Cyndi Lauper
4. (5.) Touch Me - Samantha Fox
5. (7.) Keep Your Hands - Georgia Satelittes
6. (9.) Will You Still Love - Chicago
7. (2.) At This Moment - Billy Vera and The Beaters
8. (-) Jacob's Ladder - Huey Lewis and The News
9. (lo.) We're Ready - Boston
lo. (-) Ballerina Girl - Lionel Richie

Felelős kiadó: Szuhay Miklós
Felelős szerkesztő: Kurucz Péter
Grafika és címlap: Kiss Zoltán
Készítették (a feltüntetetteken kívül): Andrási Miklós, B. Kiss Tamás, Czabán György, Czukor András, Deák Éva, Karvalits Ferenc, Kelemen Zoltán, Kisbenedek Péter, Michl Ferenc, Vámos Mariann
Készült az MKKE házi sokszorosítójában, 15oo példányban 87/253